

Foreningsåret 2013 i DIS-Danmark

Bestyrelsens beretning

DIS-Danmark har ca. 8000 medlemmer og er suverænt Danmarks største slægtsforskerforening.

Arkivalieronline

I løbet af 2013 er der kommet rigtig mange nye arkivalier på hylderne på Danmarks største læsesal. Desværre er de endnu ikke tilgængelige, da Statens Arkiver arbejder med en plan, der knytter Arkivalieronline tættere sammen med Daisy.

Scanningscentret har i 2013 fået fem nye bogscannere til at supplere den eksisterende maskinpark. Herudover har man indgået aftaler med mormonkirken om udveksling af scanninger. Endelig scannes lægdsrullerne, der nu ikke længere er tilgængelige i Rigsarkivets selvbetjeningsmagasin, af Det Kongelige Bibliotek. De er p.t. kommet på nettet.

Her skal vi forsøge at lave en opstilling af de emner, der er kommet til eller som endnu venter på snarest at blive tilgængelige på AO:

- Kirkebøger 1892 til 1960/69
- Folketælling for 1940
- Kirkebøger indtil 1892 er af mormonerne skannet i gråtoner fra de originale mikrofilm fra 1950-erne
- Ejendomsoplysninger
- Nummerbøger fra Hornung & Møller
- De sønderjyske personregisterføreres biregistre over fødte og døde skannes op til 1960/1969 og de viede i første omgang op til 1924. Registrene supplerer kirkebogsoplysninger med bl.a. fødselstidspunkt og ved dødsfald med bopæl
- Arkivalier vedr. Vestindien
- Lægdsrullerne
- Tinglysningsarkivalier, herunder realregistre
- Skiftearkivalier fra godser og retsbetjente
- Matrikler fra 1600-tallet
- Endelig er man på brugerrådets opfordring i gang med at digitalisere en lang række af de arkivhjælpemidler, der i dag er opstillet på de enkelte arkivers læsesale.

Digitalisering og udvikling samt formidling og nyheder er ikke længere koncentreret i Viborg. En AO-styregruppe står for planlægning og koordinering i forbindelse med udvikling af Ny-AO, og en projektgruppe står for udførelsen. Statens Arkivers IT-udviklingsafdeling styrer den komplicerede overgang til den ny billedviewer, der er udviklet i samarbejde med et eksternt firma. Den nye billedviser kan allerede nu benyttes i en betaversion på nogle folketællinger.

I løbet af året 2013 er der digitaliseret over 9 mio. sider, så glæd dig, til de kan ses på Arkivalieronline eller via Daisy.

Dansk Historisk Fællesråd

Denne organisation, der bl.a. driver sitet Historie-online, var tæt på opløsning først på året. DIS-Danmark er indtrådt i styrelsen. Der er fundet en ny formand for styrelsen, og man forsøger nu at få redefineret rådets arbejde, herunder den fremtidige drift af sitet www.historie-online.dk. DIS-Danmark har deltaget i et enkelt møde i styrelsen, og det er endnu for tidligt at sige noget om det kommende arbejde.

Nordisk samarbejde

DIS-Norge besøgte DIS-Danmark i København i marts 2013, hvor de to bestyrelser for første gang traf hinanden. Tidligere har det kun været enkelte repræsentanter, der er mødtes. Der blev ført samtaler i grupper om en række forskellige emner. Der kom to konkrete ting ud af dagen: Bestyrelserne har sørget for, at medlemmerne i den ene forening kan få adgang til den anden forenings hjemmeside, så vi kan blive inspireret af hinanden. Desuden aftalte vi, at DIS-Danmark besøgte DIS-Norge i 2014.

For andet år i træk var foreningen repræsenteret med stand på de svenske slægtsforskerdage 24. og 25. august 2013. Fire bestyrelsesmedlemmer: Susanne B. Fuglsang, Gitte Christensen, Bodil Grove Christensen og Arne Christiansen var af sted. Ca. 6.000 personer besøgte messen i løbet af de to dage, hvor vi delte stand med DIS-Norge. Vi fulgte samme koncept som i 2012 med messestand, projektor og uddeling af medlemsblade og Hjælp til nybegyndere. Bodil havde udarbejdet en PowerPoint-præsentation, som fik flere af de besøgende til at stoppe op ved og læse om DIS-Danmark. Standene havde generelt et højt niveau. Hvor vi i 2012 havde en stand over gennemsnittet, var vi nu faldet en trin ned, idet mange af de øvrige stande brugte fladskærme til at præsentere deres foreninger.

Ved den norske slægtsforskerdag 26. oktober 2013 deltog foreningen også med stand. Det var tydeligt, at vi var ventet både af de øvrige deltagere og af de besøgende, som vi fortalte om søgemuligheder i Danmark. Sidste år var vi tre personer af sted, hvoraf to var på standen meget af tiden. I år var vi kun to, og det betød, at der ikke var nogen hjælp ved PC'en, men trods alt henvisning til relevante hjemmesider og Forum.

Ved slægtsforskerdagene i Sverige og Norge blev kontakten med de øvrige nordiske foreninger plejet, og de øvrige stande på messen blev besøgt med henblik på indsamling af mulige kommende projekter i DIS-Danmark-regi.

Efter årets deltagelse har vi konkluderet, at vi har nået toppen af det nuværende potentiale. Det betyder, at vi ikke har stand ved slægtsforskerdagene i Sverige. Vi har valgt at deltage ved den norske slægtsforskerdag, fordi der bl.a. vil være fokus på forholdet til Danmark på grund af 200-års jubilæet for tabet af Norge 1814. Derefter vil vi drosle deltagelsen ved de nordiske slægtsforskerdage ned, således at vi fremover vil besøge messerne uden egen stand.

Det årlige møde i NORDGEN blev ikke afholdt i 2013. Vi havde forventet, at det blev afholdt i forbindelse med den norske slægtsforskerdag, idet en norsk slægtsforskerforening havde formandsskabet. Det har ikke været muligt at få oplyst, hvornår det næste møde finder sted.

Kommunikation og markedsføring

Den bedste form for markedsføring er, når medlemmerne er tilfredse med foreningen og fortæller om DIS-Danmark til andre slægtsforskere. Det er vores indtryk, at vi har mange tilfredse medlemmer, som har stor glæde af vores to flagskibe: hjemmesiden og bladet. Ud over arbejdet med at gøre hjemmesiden og bladet så gode som muligt arbejder vi med at udbrede kendskabet til foreningen til ikke-medlemmer. Således var der i sommeren 2013 et interview med DIS-Danmarks formand Susanne B. Fuglsang i magasinet Datatid, som er et populærvidenskabeligt tidsskrift om computere, og om hvordan man bruger dem så optimalt som muligt.

Vi lavede et forsøg med at husstandsomdele vores brune folder om DIS-Danmark. Det skete i den jyske by Vrå for at se, om der skete en målbar forøgelse af medlemstallet i området, hvor folderen blev husstandsomdelt. Der er ikke sket en mærkbar stigning i medlemstallet, så vi har ikke planer om at gøre det i andre områder.

I november sendte DR-Nordjyllands Radio to 4-minutters indslag om slægtsforskning.

Som noget nyt lavede vi en julegaveidé, som kørte fra slutningen af november og i december. Det var ikke den store succes, men tilbuddet blev først lanceret i slutningen af november og nåede således ikke omtale i hverken bladet eller nyhedsbrevet.

Jubilæum

I januar 2013 begyndte vi planlægningen af DIS-Danmarks 25-års jubilæum i 2014. Vi besluttede os for en ambitiøs plan med flere måder at fejre jubilæet på. Vi laver et jubilæumsskrift, som udsendes sammen med årets første nummer af Slægt & Data. Derudover vil der blive afholdt en reception med en lille messe, hvor vi og vore samarbejdspartnere kan præsentere os selv for de medlemmer, som besøger os på Rigsarkivet. Udover hovedarrangementet vil en række af vore lokalforeninger sandsynligvis afholde arrangementer samme dag. Vi arbejder desuden på et par andre tiltag i anledning af jubilæet.

Forum

DIS-Forum er fortsat den mest trafikerede del af hjemmesiden. I årets løb er der skrevet 113.500 beskeder, fordelt på 21.182 tråde. Topscorer er gruppen Hjælp til tydning af tekster m.v. med, tæt fulgt af AneEfterlysning; tilsammen rummer disse to grupper omkring 75 % af alle beskederne. Der er 33.091 registrerede brugere og medlemmer, som gennemsnitlig forsyner Forum med 325 beskeder pr. dag. Aktiviteten falder lidt i sommermånederne, men egentlig feriestilhed kan man aldrig tale om.

I årets løb er en enkelt ny gruppe kommet til. Efter eksklusionssagen i februar viste der sig behov for en kritisk gennemgang af foreningens vedtægter, og for at give medlemmerne lejlighed til at deltage i debatten oprettedes gruppen Forslag til vedtægtsændringer. Jette Sørensen har siden april været moderator for gruppen; det var et ønske at finde en person uden for bestyrelseskredsen til dette hverv.

Slægt & Data og andre udgivelser

Foreningens tidsskrift er udkommet med vanlig planmæssighed fire gange. Stofmængden har vist en stigende tendens, og følgelig har redaktionen ikke kunnet nøjes med de sædvanlige 32 sider. Tre numre har været oppe på 40 sider.

Redaktør er fortsat Kathrine Tobiasen med bistand fra Gitte Christensen og Henning Karlby og et effektivt korrekturlæserteam, Gitte Hovedskov og Kirsten Sanders.

DIS-Danmark har de sidste år givet sig i kast med egentlig udgivervirksomhed. Et lille hæfte til gratis uddeling, Hjælp til nybegyndere, har længe været meget populært og er flere gange blevet genoptrykt. Forrige år kom en opdateret udgave af det gamle særnummer, Sogn Herred Amt, og i 2013 bogen At skrive slægtshistorie, skrevet af Kathrine Tobiasen. Dette værk har udfyldt et hul i slægtsforskerlitteraturen og har været en salgssucces med over 1200 solgte eksemplarer på et halvt år.

Hjemmesideudvalget

I det store og hele er der kun positive ting at fortælle fra Hjemmesideudvalget. I februar blev hjemmesiden dog hacket og var ude af drift ca. 1 uge, mens alt blev genetableret på en ny server.

På hjemmesiden og Forum er der omkring 3.500 besøgende og ca. 30.000 sidevisninger dagligt.

- Kurt Kermits velkendte hjemmeside blev her i efteråret overført til DIS-Danmarks server. Efter Kurts død kører siden videre i uændret form og er nu sikret for eftertiden.
- Aurelia Clemons' sider er ved at blive flyttet til DIS-Danmarks server. Aurelia vedligeholder fortsat selv siden med afskrifter af skifter.
- Fynhistorie er blevet flyttet, kører stabilt og vedligeholdes stadigvæk af Hans Nørgaard.
- DIS-Wiki udvikler sig fortsat med Inger Buchard ved roret.
- Ukendte billeder kører stille og roligt på andet år.
- Wads Sedler, som DIS-Odense lavede i samarbejde med DIS-Danmark, blev gennemført på rekordtid med 14.000 sedler fotograferet og indtastet på 3 måneder.
- DIS-Navneregistre – Fæster og skifter er også et projekt, som DIS-Odense kører i samarbejde med DIS-Danmark. Omfatter p.t. ca. 28.000 fynske skifter – og der er meget mere på vej.
- DIS-Navneregistre – Prisonfanger. Efter ønske fra initiativtageren Bruno Ansbjerg blev dette projekt overført til DIS-Danmark i sommeren 2013. Det omfatter ca. 4.500 poster, og Bruno arbejder stadigvæk på at forbedre materialet og gøre det mere søgbart.

Antallet af lokalforeninger er stadig stigende, og her er det nu især Jørgen Kristensen, der hjælper foreningerne i gang med deres egne dele af vor hjemmeside. Ligeledes er Jørgen godt i gang med at overtage det arbejde, Arne Christiansen hidtil har haft som vice-webmaster med vedligeholdelse af det mere foreningsrelaterede stof på hjemmesiden.

DIS-Bibliotek og Arkiv

Den store og værdifulde samling af bøger og skrifter, som Landsarkivet i København overdrog til DIS-Danmark, er blevet opstillet i de lejede lokaler i Albertslund. Det er en stor arbejdsindsats, som bibliotekets frivillige medhjælpere har lagt i denne opgave.

Med de nye fysiske rammer og de planlagte IT systemer var det naturligt at integrere det tidligere DIS-Arkiv projekt med biblioteket. Den samlede aktivitet har fået navnet "DIS Arkiv & Bibliotek". I kommissoriet for aktiviteten er dette ligeledes afspejlet, og målsætningerne for aktiviteten er fastlagt. Det fremgår heraf, at såvel nuværende materialer som fremtidige gaver til foreningen gøres tilgængelige elektronisk på DIS-Danmarks hjemmeside. De vil således altid være let tilgængelige og kan bekvemt benyttes af medlemmerne til deres slægtsforskning.

Efter opstillingen af bøgerne skulle alle værkerne registreres. Det er et arbejde, som stadig er i gang og vil være det i nogen tid fremover. Der er ved årsskiftet registreret næsten 2.000 værker af de i alt ca. 25.000 enheder, som findes på biblioteket. Der kunne ved årsskiftet søges i næsten 11.000 titler på hjemmesiden.

Arbejdet med at gøre materialerne tilgængelige på hjemmesiden er så småt startet og var ved årets slutning nået op på 18 enheder. De materialer, som er gjort tilgængelige, indeholder både scannede værker samt materialer, som medlemmer har givet til foreningen. Det er vores mål at kunne sætte turbo på skanningen af bibliotekets bøger i 2014. En ansøgning om fondsmidler til en bogscanner blev imidlertid afslået kort før årsskiftet. Vi vil dog fortsætte med at søge fondsmidler til bogscanneren, der vil sætte os i stand til at scanne bøgerne hurtigere og i en bedre kvalitet uden at ødelægge dem.

Med den positive interesse for biblioteket fra foreningens medlemmer anser bestyrelsen dette projekt som værende blandt de vigtige opgaver i de kommende år. Flere medlemmer arbejder på dette projekt, og der forventes at være behov for, at endnu flere over hele landet deltager i arbejdet med at klargøre de scannede værker til oplægning på hjemmesiden.

Bestyrelsen vil gerne takke alle, der i årets løb med stor iver har deltaget aktivt i arbejdet med biblioteket. Ligeledes takker bestyrelsen for de modtagne materialer til DIS Arkiv & Bibliotek. Vi ser alle frem til, at slægtsforskere og lokalhistorikere over hele landet kan drage den fulde nytte af den store indsats, der ydes.

DIS-træf

Der var meget lidt aktivitet i foråret, men efter at Jørgen Kristensen skrev en artikel til Slægt & Data, har der jævnligt været sendt koder ud og kørt gedcom-filer.

Gå ind på DIS-Danmarks hjemmeside under DIS-Træf og læs om, hvordan man gør. Jørgen besøger gerne lokalforeninger for at hjælpe med DIS-træf.

Kildeudvalget

I 2013 samarbejde vi med Statens Arkiv om kildeindtastning, og det medførte, at vi overførte vores Kildeportal til Dansk Dataarkiv i Odense. På Kildeportalen indtastes primært folketællingen 1930.

Løbende har vi stillet mindre, men mindst lige så vigtige, kildeprojekter til rådighed for slægtsforskerne. Der kan i flæng nævnes

- DIS-Sedler, som er indtastning af diverse seddelkartoteker i stil med "Nygaards sedler", der dækker Jylland. P.t. er det de tilsvarende for Fyn, nemlig "Wads sedler".
- DIS-Navneregistre, der indeholder en afleveret database over danske fanger i engelsk varetægt under Napoleonskrigene og indtastede fæste- og skifteprotokoller (især fra Fyn, da initiativet stammer fra DIS-Odense).

- DIS-Kopier. En mulighed for interesserede for at aflevere deres affotograferede eller indtastede kilder, så de når en bredere offentlighed.

De ovennævnte tiltag er allerede frit tilgængelige på DIS-Danmarks hjemmeside.

I 2014 ønsker vi at fortsætte vores samarbejde med Statens Arkiver og andre interessenter om kildeindtastning bl.a. ved at videreudvikle Kildeportalen, så den kan indeholde flere indtastede kilder og øge mængden af både affotograferede og indtastede kilder på nettet generelt.

Nationalt samarbejde

De tre landsdækkende Slægtsforskerforeninger SSF (Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger), Samfundet for Dansk Genealogi og Personhistorie og DIS-Danmark har afholdt en stribe samarbejds møder i årets løb.

Hensigten er at samarbejde endnu mere om enkeltprojekter og fælles udgivelser. På bedding er p.t. en fælles Slægtsforskerweekend i efteråret 2014 og et større fællesprojekt i forbindelse med Slægtens År 2015.

Tanken om en sammensmeltning af de tre foreninger til en stor landsdækkende forening er naturligt opstået i processen. Alle tre foreninger har hver deres forcer, og sammen i én forening ville vi stå stærkere over for diverse myndigheder og øvrige samarbejdspartnere til gavn for slægtsforskere i Danmark.

Lokalforeningsudvalget

Også i 2013 stiftede vi tre nye DIS-Lokalforeninger, to helt nystartede i Næstved og Odsherred. Samt en allerede etableret slægtsforskerforening i Smørum, der ønskede at tilslutte sig DIS-Familien som DIS-Egedal.

Udvalget har afholdt et webmasterkursus for lokalforeningernes webmastere og har året igennem ydet hjælp og support med foreningernes hjemmesider.

Lokalforeningernes hjemmesider hører nu under hjemmesideudvalgets ansvarsområde.

Det efterhånden traditionsrige Fællesmøde for lokalforeningerne i september, var også i 2013 velbesøgt med repræsentanter fra næsten alle lokalforeninger.

På disse møder diskuterer vi stort som småt, og lokalforeningerne får mulighed for at lære hinanden lidt bedre at kende. Det er nemmere at kontakte et bestyrelsesmedlem i en anden lokalforening, når man lige har hilst på hinanden ved fællesmødet. Lokalforeningerne kan sagtens bruge hinanden som inspiration til videreudvikling og nytænkning i den enkelte forening.

Vi har omlagt tilskuddene fra DIS-Danmark til lokalforeningerne med virkning fra 2014. Det betyder, at alle lokalforeningerne nu får det samme i tilskud, uanset om man er en stor forening eller en mindre forening. En mere fair fordeling af midlerne i forhold til tidligere, hvor en del af tilskuddet var bundet op på medlemstallet i den enkelte forening. Et foredrag koster jo det samme, uanset om man er en stor eller en mindre forening.

Som noget nyt har lokalforeningsudvalget udsendt et særligt nyhedsbrev, målrettet lokalforeningerne, i slutningen af 2013.

Det er en fin måde at kommunikere fælles meddelelser og tiltag ud på. Bestyrelserne i lokalforeningerne vælger selv, om de vil videresende hele nyhedsbrevet eller dele af det til deres medlemmer. Der er blevet taget godt imod det i lokalforeningerne, så vi vil bestemt fortsætte med at udsende med jævne mellemrum.

Vedtægtsudvalget

Den ekstraordinære generalforsamling affødte oprettelsen af forumgruppen "Forslag til vedtægtsændringer". Der har undertiden været en meget livlig debat i gruppen, hvilket er glædeligt.

Bestyrelsens vedtægtsudvalg er da også blevet inspireret af flere af de emner, der har været rejst.

Vedtægtsudvalget har udarbejdet forslag til vedtægtsændringer, som sættes til debat og afstemning senere på denne generalforsamling. Der er tale om tilpasninger af vedtægterne både til DIS-Danmarks situation i dag samt tilpasninger af mere praktisk karakter.

Af væsentlige ændringer skal fremhæves tilføjjelsen af "Slægt & Data" som en del af foreningens navn. "Slægt & Data" har siden foreningens start været navnet på foreningens blad og blev for nogle få år siden også domænenavn for foreningens vigtigste hjemmeside. Tiden har imidlertid indhentet den eksisterende tilføjjelse "Databehandling I Slægtsforskning". Den har tabt sin banebrydende effekt, og databehandling er i dag en selvfølge for næsten alle slægtsforskere. Den foreslås derfor fjernet.

I forslaget findes ligeledes en understregning af, at DIS-Danmark er en almennyttig forening. Det betyder i praksis, at foreningen ikke beskæftiger sig med kommercielle aktiviteter, men alene med aktiviteter, der er uden økonomisk gevinst for foreningen eller dens medlemmer. Denne ændring plus målsætningen om at fremme forskning vil sammen med den foreslåede ændring af reglerne for opløsning af foreningen åbne mulighed for en offentlig godkendelse som almenvelgørende forening. Den offentlige godkendelse vil give DIS-Danmark skattefrihed ved modtagelse af gaver og fondsmidler.

Bestyrelsen takker Vedtægtsudvalgets medlemmer for veludført arbejde og beder forsamlingen tage godt imod bestyrelsens forslag til vedtægtsændringer.

Foreningen

Det har desværre vist sig nødvendigt at afholde en ekstraordinær generalforsamling i februar 2013 med det ene formål at ekskludere et medlem af bestyrelsen på grund af vedkommendes foreningsskadelige handlinger. Inden den ekstraordinære generalforsamling havde medlemmet udmeldt sig af foreningen, men der var på generalforsamlingen et klart flertal for en vedtagelse, om at han nægtedes ret til at genindmelde sig indtil videre. Da medlemmet samtidig var kasserer og ikke på nogen måde ville samarbejde omkring overdragelse af sine opgaver til efterfølgeren, har dette medført et meget stort arbejde for vores nuværende kasserer og bogholderi, ligesom det har givet ekstra udgifter til revision og advokat.

Efter disse omvæltninger arbejder vi nu på at blive en velfungerende, effektiv bestyrelse, der fremadrettet kan varetage foreningens interesser.